

Kuidas selle avariiohvri olukord on?
Erakorraline meditsiin — mida ootab
meedia?

Inga Lill

Põhja-Eesti Regionaalhaigla
kommunikatsiooniteenistuse juhataja

30.04.2010

Erakorraline meditsiin meedias

Kõige enam kajastamist leidev eriala meditsiinis

- Igapäevane operatiivinfo
- Suuremad õnnetusjuhtumid
- Suurõnnetuste kajastamised
- Patsientide tagasiside kiirabi ja/ või erakorralise meditsiini osakondade tööle
 - Küsitakse statistikat
 - “Pühade-eelne ülesöömine”

Terviseinfo on kaitstud

Põhiseaduse § 26

Igaühel on õigus perekonna- ja eraelu puutumatusel.

Isikuandmete kaitse seaduse § 4 (Isikuandmed)

- (2) Delikaatsed isikuandmed on punkti 3 järgi ka
- 3) andmed terviseseisundi või puude kohta;

Terviseinfo on kaitstud (2)

Tervishoiuteenuste korraldamise seaduse § 4¹ (Isikuandmete töötlemine)

(2) Haiglas viibiva andmesubjekti terviseseisundit kajastavate andmete edastamine või nendele juurdepääs on lubatud tema lähedastele, välja arvatud juhul, kui

- 1) andmesubjekt on andmetele juurdepääsu või nende edastamise keelanud;
- 2) uurimist teostav organ on andmetele juurdepääsu või nende edastamise keelanud kuriteo tõkestamise, kurjategija tabamise või kriminaalmenetluses tõe väljaselgitamise huvides.

Võlaõigusseaduse § 768 (Saladuse hoidmise kohustus)

(1) Tervishoiuteenuse osutaja ja tervishoiuteenuse osutamisel osalevad isikud peavad hoidma saladuses neile tervishoiuteenuse osutamisel või tööülesannete täitmisel teatavaks saanud andmeid patsiendi isiku ja tema tervise seisundi kohta, samuti hoolitsema selle eest, et käesoleva seaduse §-s 769 nimetatud dokumentides sisalduvad andmed ei saaks teatavaks kõrvalistele isikutele, kui seaduses või kokkuleppel patsiendiga ei ole ette nähtud teisiti.

Kuidas ajakirjanik asju näeb?

Isikuandmete kaitse seadus § 11 Isikuandmete avalikustamine

(2) Isikuandmeid võib ilma andmesubjekti nõusolekuta ajakirjanduslikul eesmärgil töödelda ja avalikustada meedias, kui selleks on ülekaalukas avalik huvi ning see on kooskõlas ajakirjanduseetika põhimõtetega. Andmete avalikustamine ei tohi ülemääraselt kahjustada andmesubjekti õigusi.

- Igapäevane info – sai kohapeal esmaabi, viidi haiglasse jne.

Teemat kajastatakse nn nupuveerus, online-meedias.

- Suurem tähelepanu ja info-ootused:

- Kannatajate arv, vanus
- Ulatus, raskus
- Sündmusega on seotud tuntud inimesed
- Lisaks:
 - Õnnetuse toimumise aeg
 - Väljaande formaat
 - Konkurentide tegevus
 - Uudiste hulk konkreetsetes numbris/ saates
 - Pildi (videopilt, fotod) olemasolu

Teema kajastus uudiskülgedel pikema looga.

Ajakirjanike küsimused

- Mis temaga juhtus?
- Millised vigastused kannatanul täpselt on?
- Mis seisundis kannatanu on?
- Kas talle tehakse operatsioon?
- Kas ta on teadvusel/ koomas?
- Kas tal tuvastati joove?
- Kui kauaks ta haiglasse jääb?
- Kas ta on rääkinud, mis temaga juhtus?
- Kas teda intervjueerida on võimalik?

Mida soovitaksin endalt küsida info edastamise eel:

- Kui juhtunu puudutaks mind, kas ma soovin seda avalikustada?
- Kuidas info avalikustamine mõjutab mind praegu ja mõjutaks tulevikus?

Kuidas vastata ajakirjanikele?

I etapp (õnnetusjuhtumi päev ja järgmine hommik)

- Nimega ja nimeta patsiendid
- Prognoos

20 meetri kõrguselt hüpanu jäi ellu

Kõrgepingeliinilt alla kukunud mees suri haiglas

- Täpne kirjeldus *versus* üldhinnang

NB! Kord väljaöeldut hakkavad tsiteerima ka teised kanalid.

- Erinev info erinevatest asutustest, info sündmuskohalt

Ajakirjanik: arstid peaksid ju ise teadma kui palju nad rääkida tohivad ...

Eesliinilt haiglasse..

II etapp (alates teisest päevast)

- Täpsustatud terviseinfo
- Prognoosid - ravi võimalik kestvus

- Ajakirjanikud soovivad teha intervjuusid
- Patsient tahab ise rääkida ...

- Patsient saab nime
- Kui kannatanu nime ei kasutata, siis kas see tähendab, et ta on ka tegelikult kaitstud?

Millal kaalub avalik huvi üle õiguse eraelu puutumatusse ning terviseinfo konfidentsiaalsusele?

“Ma ei taha, et sellest räägitakse iga tunni aja tagant raadios ja ma ei taha sellest iga päev lugeda”

Miks peaks infot andma?

Anda tõest infot, arvestades seejuures terviseinfo delikaatsust

- Vältida infomüra
- Ümber lükata väärinfot
- Vältida legendide teket
- Vältida paanika teket (nt mürgistused, nakkused)

Kui nimed on avalikud/ avalikustatud, siis info tõesus on oluline eriti lähedastele ehk neid tuleb kaitsta kuulujuttude ja väärinfo eest.

NB! Kui ametlikult infot ei saa, siis allikatena kasutatakse pealtnägijaid, kuulujutte, uudiste kommentaare vms

Suurõnnetused

- Kes ja millal annab infot?

Kloorimürgitus Kalevi spaas - haiglatesse toodi või pöördus ise 33 inimest, kellest 18 olid lapsed (2008)

[Loukkaantuneet suomalaislapset pois sairaalasta Tallinnassa](#)

- Paanika vältimine
- Kaamerate juurdepääs sündmuskohale, EMOSse

Seadused suurõnnetuste korral terviseinfo edastamisel erandeid ei tee.

Kes koondab kogu info?

Patsient pöördub ajakirjaniku poole

Regionaalhaigla

Ehk lootus lahendada probleemid läbi meedia ...

- Tasuline parkimine ja saadud trahvid
- Ooteaeg
- Suhtlemine
- Keeleküsimused

Patsient annab ajakirjanikule õiguse avalikustada oma terviseinfot.

NB! See õigus ei laiene automaatselt haiglale, st haiglal on vaja patsiendi kirjalikku nõusolekut, kus tuleb määratleda, mis ulatuses võib haigla/ arst seletusi või kommentaare anda.

Kelle ülesanne on nõusolekut küsida?

Täna kuulamast !

Kõigile, kes täna tööle lähevad - rahulikku volbriööd!